

Asia: VN/24649/2023/

Ositusvaateen vanhentuminen; työryhmän mietintö

Yleistä

Onko teillä yleistä lausuttavaa työryhmän ehdotuksesta?

Verohallinto esittää työryhmämietinnön johdosta lausuntonaan seuraavaa.

Oikeusministeriö on tarkentanut 11.11.2024 työryhmän toimeksiantoa siten, että valmisteltavaa avio-oikeuden vanhentumissääntelyä ei uloteta sellaisiin osituksiin, joissa ositusperusteena on puolison kuolema.

Avio-oikeus vanhentuisi esitetyn sääntelyn mukaan 10 vuoden kuluttua avioerosta tai avioliiton kumoamisesta, jos puoliset eivät asiasta toisin sopisi. Vanhentumissääntely kohdistuisi puolison velvollisuuteen luovuttaa osituksessa omaisuuttaan avio-oikeuden nojalla toiselle puolisolle.

Esitetty avio-oikeuden vanhentuminen johtaisi myös siihen, että entinen puoliso ei 10 vuoden määräajan umpeuduttua olisi puolison kuolinpesän osakas, jos avio-oikeuden vanhentumista ei olisi katkaistu tai siitä ei olisi sovittu toisin.

Työryhmän mietinnössä ei esitetä verolainsäädäntöön muutoksia. Avio-oikeuden vanhentumista olisi arvioitava nykyisten verotusta koskevien säännösten valossa. Verohallinto pitää nyt esitettyä sääntelyä kannatettavana ja toteaa, että sääntelyssä on otettu verotuksen tarpeet huomioon. Mikäli esitystä päädyttäisiin muuttamaan joltakin osin, tulisi samassa yhteydessä selvittää muutoksen uudet vaikutukset verotukseen ja Verohallinnon työhön sekä kuulla Verohallintoa muutoksesta.

Verohallinnonkin käsityksen mukaan selvä avio-oikeuden vanhentumiselle säädettävä määräaika yksinkertaistaa veroasioiden käsittelyä ja vähentää siten ainakin osin Verohallinnon työmäärää. Työryhmämietinnössä esitetty avio-oikeudellisen sääntelyn muutos edellyttää jossain määrin

Verohallinnon ohjeiden päivittämistä sekä mahdollisesti vähäiseksi katsottavia tietojärjestelmämuutoksia kuten esityksen luvussa 4.2.2.3 on todettu.

Lait ehdotetaan tulevaksi voimaan 1.1.2026, kuitenkin aikaisintaan kuusi kuukautta niiden hyväksymisestä ja vahvistamisesta. Esitettyä sääntelyä sovellettaisiin myös avioliittoihin, jotka ovat purkautuneet ennen lain voimaantuloa, mutta kuitenkin niin, että avio-oikeus vanhentuisi ja vallinnanrajoitukset lakkaisivat aikaisintaan viiden vuoden kuluttua lain voimaantulosta. Verohallinto toteaa, että esitetty lainsäädäntö on toteutettavissa ehdotetussa aikataulussa Verohallinnossa.

Avio-oikeuden vanhentuminen (AL 66 §, 103 c § ja 103 d § sekä lakiehdotukset 2-4)

Lausuntonne ehdotetuista säännöksistä?

-

Vallinnanrajoitusten vanhentuminen (AL 86 §)

Lausuntonne ehdotetusta säännöksestä?

-

Yhteisomistusolettaman vanhentuminen (AL 89 §)

Lausuntonne ehdotetusta säännöksestä?

-

Vaihtoehdot ja työryhmän harkitsemissa kysymyksiä, joihin ei ehdoteta muutoksia (mietinnön luvut 5.1 ja 5.2)

Näkemyksenne näissä luvuissa käsiteltyjen asioiden lainmuutostarpeista?

-

Pääasialliset vaikutukset (mietinnön luku 4.2)

Onko teillä täydennettävää ehdotuksen vaikutusarviointeihin?

-

Muuta

Onko teillä muuta lausuttavaa työryhmän ehdotukseen liittyen?

-

Kautto Markus

Verohallinto - Pääjohtaja Markku Heikura, ylitarkastaja Markus Kautto